

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXI. — Wydana i rozesłana dnia 9. lutego 1917.

Treść: *Nr* 48. Rozporządzenie w sprawie zarządzeń oszczędnościowych przy oświetlaniu i opalaniu.

48.

Rozporządzenie Ministrów spraw wewnętrznych, robót publicznych i handlu z dnia 8. lutego 1917

w sprawie zarządzeń oszczędnościowych przy oświetlaniu i opalaniu.

Na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

W przemysłach, w których sprzedaż towarów odbywa się w ubikacjach kupieckich otwartych dla ruchu klientów, wyjąwszy sklepy z żywnością, należy ubikacje te wraz z należącymi do nich kantorami i magazynami aż do dalszego zarządzenia zamykać najdalej o godzinie 7. wieczorem.

W sklepach, w których sprzedaje się w tym samym lokalu środki żywności i inne artykuły, wolno po godzinie 7. wieczór wydawać tylko środki żywności.

Postanowienia te mają zastosowanie także do obrotu towarów w konsumach i innych stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych.

§ 2.

Jeżeli polityczna władza powiatowa czego innego nie zarządzi, postanowienia § 1. nie mają zastosowania:

1. do dni powszednich w czasie od dnia 15. do 23. grudnia włącznie;
2. do robót w celu sporządzenia inwentarza;
3. do zmiany lokalu i urządzenia na nowo przedsiębiorstwa, tudzież
4. do robót, które muszą być bezzwłocznie przedsiębrane dla zapobieżenia psuciu się towarów lub w innych koniecznych wypadkach.

§ 3.

Przepisy ustawy z dnia 14. stycznia 1910, Dz. u. p. Nr. 19, dotyczącej czasu trwania pracy i zamykania sklepów w przemysłach handlowych i przedsiębiorstwach pokrewnych, tudzież wydane na zasadzie tej ustawy zarządzenia politycznych władz krajowych będą dotknięte postanowieniami niniejszego rozporządzenia tylko o tyle, o ile to ostatnie zarządza dalej idące ograniczenia co do zamykania sklepów w przemysłach handlowych i pokrewnych przedsiębiorstwach kupieckich.

§ 4.

O ile nie istnieje lub nie zostanie ustanowiona wcześniejsza godzina policyjna, nie wolno aż do dalszego zarządzenia trzymać otworem lokalności gospodnio-szynkarskich po godzinie 11. wieczór, zaś kawiarni po godzinie 12. w nocy.

Także ubikacyi w hotelach, gospodach, pensyonatach, sanatoryach itp., które nie służą jako lokalności gospodnio-szynkarskie lub jako kawiarnie, lecz są przeznaczone do innego użytku obcych, a tak samo ubikacyi stowarzyszeń, ubikacyi przeznaczonych na zgromadzenia, ubikacyi klubowych i innych ubikacyi towarzyskich także w domach prywatnych nie wolno trzymać otworem dłużej niż do 11. godziny w nocy.

Tylko z powodów na całkiem wyjątkowe uwzględnienie zasługujących może władza zezwolić za każdym razem na trzymanie otworem lokalności gospodnio-szynkarskich tudzież ubikacyi w poprzednim ustępie wymienionych, jednakowoż najdalej do godziny 12.

Nadto może władza najwyżej w trzech dniach w roku zezwolić na trzymanie otworem tych lokalności tudzież kawiarni do godziny 1. w nocy.

§ 5.

Oświetlenie ulic, placów oraz dostępnych dla publiczności podwórzy i przejść należy ograniczyć do miary wymaganej bezwarunkowo ze względów bezpieczeństwa.

§ 6.

Dostępne dla publiczności zbiory, muzea, wystawy itp. wolno trzymać otworem tylko w dzień i nie wolno ich oświetlać.

Ogrzewać wolno dotyczące ubikacje tylko o tyle, o ile to jest bezwarunkowo konieczne dla utrzymania znajdujących się tamże przedmiotów.

Dla większych wystaw, których uczęszczanie ma być popierane ze szczególnych względów publicznych, może władza zezwolić od przypadku do przypadku na wyjątki od postanowień, zawartych w ustępie 1.

§ 7.

Zabrania się wszelkiego oświetlenia luksusowego, oświetlenia dla wywołania wrażenia lub reklamy, bez względu na to, czy chodzi o publiczne lub prywatne ubikacje wewnętrzne czy też o oświetlenie zewnętrzne, następnie oświetlenia szyldów z nazwiskiem lub firmą itp.

Okna i szafki wystawowe wolno oświetlać tylko w przedsiębiorstwach przemysłowych i to tylko od nastania zmroku i tylko w czasie, w którym wolno trzymać otworem odnośne lokalności przemysłowe; do oświetlenia każdego okna wystawowego i każdej szafki wystawowej można jednakowoż użyć tylko najwyżej po jednej lampie, umieszczonej wewnątrz lub na zewnątrz. W razie jeżeli do oświetlenia używa się gazu, można użyć lampy tylko o jednym palniku; w razie, jeżeli używa się do tego celu lamp elektrycznych, może przy nich siła prądu wynosić tylko najwyżej 60 watów.

Wszelkie inne oświetlanie z zewnątrz przedsiębiorstw przemysłowych, tudzież oświetlanie z zewnątrz hoteli, gospód, kawiarni, teatrów, lokali zabawowych itp. jest zakazane, o ile ze względów bezpieczeństwa lub na podstawie osobnych przepisów nie zostanie wydane inne zarządzenie.

§ 8.

Także oświetlenie wewnętrzne wszystkich dostępnych dla publiczności ubikacyi w przedsiębiorstwach wymienionego w §§ 4. i 7. rodzaju należy ograniczyć do takiej niezbędnie koniecznej miary, jaka choćby nawet tylko od biedy umożliwia jeszcze odpowiadające celowi używanie tych ubikacyi, lub jest potrzebna ze względów bezpieczeństwa. W szczególności wolno oświetlać zawsze tylko te ubikacje, względnie ich części, które są bezwarunkowo konieczne dla umieszczenia obecnych gości lub niezbędne dla prowadzenia interesów.

Tak samo ogrzewanie takich lokalności, o ile ono jest w ogólności konieczne, należy ograniczyć do bezwarunkowo potrzebnej miary.

§ 9.

W ubikacjach mieszkalnych, służących do pomieszczenia obcych w hotelach, gospodach, pensyonatach, sanatoryach itp., wolno — wyjąwszy oświetlenie schodów i korytarzy — używać z reguły tylko jednego płomienia dla każdej ubikacyi mieszkalnej. Przy oświetleniu elektrycznym wolno świeczniki w każdej ubikacyi mieszkalnej łączyć z odnośnym zakładem tylko dla zużycia prądu najwyżej w wysokości 60 watów.

Do oświetlania i ogrzewania ubikacyi towarzyskich, jadalni itp., znajdujących się w takich przedsiębiorstwach, mają zastosowanie postanowienia § 8. tak samo, jak w ogóle odnośnie do wszelkich ubikacyi stowarzyszeń, ubikacyi przeznaczonych na zgromadzenia, ubikacyi klubowych i innych ubikacyi towarzyskich także w domach prywatnych.

§ 10.

Także co do oświetlania i ogrzewania w przedsiębiorstwach i zakładach wszelkiego rodzaju wszystkich tych ubikacyi kancelaryjnych, przemysłowych i reprezentacyjnych, które nie są dostępne dla publiczności albo nie są dostępne dla wszystkich, mają zastosowanie postanowienia § 8.

§ 11.

W czasie czyszczenia, przedsiębranego poza godzinami biurowymi lub godzinami ruchu w ubikacjach oznaczonych w §§ 4., 7., 8., 9. i 10., należy ograniczyć ich dalsze oświetlanie względnie ogrzewanie do koniecznie na ten cel potrzebnej najniższej miary.

§ 12.

Używanie siły elektrycznej do wyrębu sztucznego lodu dla torów ślizgawkowych jest zakazane. Oświetlanie torów ślizgawkowych należy tak ograniczyć, jak to jest bezwarunkowo potrzebne ze względów bezpieczeństwa.

Tory ślizgawkowe należy zamykać najdalej o godzinie 8. wieczorem.

§ 13.

Także w domach prywatnych należy oświetlanie i ogrzewanie ograniczyć z reguły do najniższej koniecznej miary. Przy oświetleniu elektrycznym może władza zarządzić, że dla oświetlenia można pobierać tylko tyle elektryczności, ile odpowiada połączeniu świeczników dla zużycia prądu w wysokości najwyżej 60 watów dla każdej ubikacji mieszkalnej, biorąc za podstawę czas trwania użycia najdalej do godziny 12. w nocy, i że wolno przytem uwzględniać tylko pewną oznaczoną ilość ubikacji mieszkalnych.

Zużycie prądu obliczone na podstawie ilości ubikacji mieszkalnych musi wystarczyć także do oświetlenia ubikacji ubocznych (przedpokoi, kuchni, łazienek, pokoi dla służby, strychów, piwnic itp.).

§ 14.

O ile czego innego nie postanowiono, nie mają do oświetlenia elektrycznego przepisy §§ 5. do 13. zastosowania wówczas, jeżeli użyty do tego prąd elektryczny wyrabia się wyłącznie siłą wodną.

§ 15.

Władza może także co do ubikacji, wymienionych w §§ 4., 7., 8., 9., 10. i 13., a to w ramach zawartych tamże ogólnych postanowień, ustanowić dokładnie najwyższy wymiar dopuszczalnego każdnocześnie oświetlenia i ogrzewania oraz wydać zarządzenia, zobowiązujące do przestrzegania tych przepisów.

W razie potrzeby może władza zarządzić jeszcze dalsze ograniczenia w oświetlaniu i ogrzewaniu wszystkich tych ubikacji, jak również zakazać w ogólności oświetlania okien i szafek wystawowych (§ 7.).

W celu zaoszczędzenia materiału dla oświetlania i ogrzewania może władza także przejściowo jeszcze więcej ograniczyć czas trzymania otworem

przedsiębiorstw przemysłowych (§ 1.), lokalności gospodnio-szynkarskich, kawiarni tudzież innych ubikacji, wymienionych w § 4.

Z tego samego powodu może również władza na podstawie ogólnego lub udzielonego w danym przypadku upoważnienia lub polecenia politycznej władzy krajowej zamknąć przejściowo teatry, lokale zabawowe itp. albo pozwolić na ich otwarcie w pewnych oznaczonych dniach; władza może także ustanowić godziny, przeznaczone na rozpoczęcie i zakończenie dawanych tamże przedstawień itp.

§ 16.

Na żądanie władzy mają zakłady dla oświetlania dostarczać jej wszelkich potrzebnych wyjaśnień o zużyciu gazu i elektryczności oraz wspierać ją w czuwaniu nad przestrzeganiem postanowień niniejszego rozporządzenia.

§ 17.

Władza ma prawo celem wykonywania kontroli nad przestrzeganiem przepisów, w tem rozporządzeniu zawartych, względnie na jego podstawie wydanych, przedsiębrać każdego czasu oględziny ubikacji, wymienionych w §§ 4., 6. do 10. i 13. jak również wglądać w odnośne zapiski kupieckie.

§ 18.

Gminy są obowiązane do współdziałania przy wykonaniu niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie zarządzeń władz.

§ 19.

Za przekroczenia niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego podstawie przepisów będzie karała władza grzywną do 2000 K lub aresztem do 3 miesięcy, zaś w razie powtórzenia lub istnienia okoliczności obciążających grzywną do 5000 K lub aresztem do 6 miesięcy.

Ukaranie pociąga za sobą także utratę zezwolenia, udzielonego ewentualnie na zasadzie § 4., ustęp trzeci; nadto można z tem połączyć dalsze ograniczenia analogicznie do przepisów obu ostatnich ustępów § 15.

§ 20.

Pod władzą rozumi się w tem rozporządzeniu polityczną władzę powiatową a w miejscowościach, dla których istnieje osobna rządowa władza policyjna, tę władzę.

§ 21.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi zaraz w życie

Równocześnie uchyla się moc obowiązującą rozporządzeń Ministra spraw wewnętrznych i Ministra

handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 6. grudnia 1916, Dz. u. p. Nr. 406 i z dnia 20. grudnia 1916, Dz. u. p. Nr. 417.

Trnka wlr.

Handel wlr.

Urban wlr.